

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 94/33/ЕО

от 22 юни 1994 година

за закрила на младите хора на работното място

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаването на Европейската общност и в частност член 118 А,

като взе предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽²⁾,

като действа в съответствие с процедурата, предвидена в член 189В от Договора ⁽³⁾,

като има предвид, че член 118 А от Договора предвижда, че Съветът приема с директиви минимални изисквания с цел насърчаване на подобряванията, в частност на работната среда, за да се гарантира по-високо равнище на закрила на безопасността и здравето на работниците;

като има предвид, че съгласно споменатия член тези директиви избягват да налагат административни, финансови и правни ограничения, които биха възпрепятствали създаването и развитието на малки и средни предприятия;

като има предвид, че Хартата на Общността за основните социални права на работниците, приета от Европейския съвет в Страсбург на 9 септември 1989 година от държавните и правителствени ръководители на единадесетте държави-членки, гласи в частност в точка 20 и 22:

"20. Без да се нарушават по-благоприятните за младите хора правила, в частност тези, които осигуряват подготовката им за работа чрез професионална квалификация, и освен ако има дерогации, ограничаващи се до някои леки дейности, минималната възраст за постъпване на работа не трябва да е под минималната възраст за завършване на задължителното образование, но при всяко положение да не е под 15 години;

⁽¹⁾ ОВ № С 84, 4.4.1992 г., стр. 7.

⁽²⁾ ОВ № С 313, 30.10.1992 г., стр. 70.

⁽³⁾ Становище на Европейския парламент от 17 декември 1992 г. (ОВ № С 21, 25.1.1993 г., стр. 167). Обща позиция на Съвета от 23 ноември 1993 г. (все още непубликувана в "Официален вестник" на Европейските общности) и Решение на Европейския парламент от 9 март 1994 г. (ОВ № С 91, 28.3. 1994 г., стр. 89).

22. Трябва да се вземат необходимите мерки с оглед да се променят разпоредбите на трудовото законодателство, които се отнасят за младите работници, така че те да отговарят на изискванията за тяхното развитие и на потребностите им от професионално обучение и на достъпа им до работа.

Продължителността на труда, в частност на работниците под осемнадесет години, трябва да се ограничи, без да има възможност за заобикаляне на това ограничение, като се прибегва до извънреден труд, а нощният труд - да се забрани, с изключение на някои дейности, определени от националните закони или наредби.”;

като има предвид, че е подходящо да се вземат предвид принципите на Международната организация на труда в областта на закрилата на работещите млади хора, включително и тези, които се отнасят за минималната възраст за достъп до назначаване или наемане на работа;

като има предвид, че в Резолуцията за детския труд ⁽⁴⁾ Европейският парламент обобщава различните аспекти на труда на младите хора и в частност подчертава въздействието му върху тяхното здраве, тяхната безопасност, тяхното физическо и умствено развитие и набляга върху необходимостта да се приеме директива, която да хармонизира националните законодателства в тази област;

като има предвид, че член 15 от Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. за въвеждането на мерки за насърчаване подобряването на безопасността и здравето на работниците по време на работа ⁽⁵⁾ предвижда в член 15, че особено уязвимите рискови групи трябва да бъдат закриляни от конкретните опасности, които ги застрашават;

като има предвид, че децата и подрастващите трябва да се разглеждат като особени рискови групи и да се вземат мерки за тяхната безопасност и здраве;

като има предвид, че уязвимостта на децата изисква държавите-членки да забранят техния труд и да следят минималната възраст за назначаване или за наемане на работа да не е под минималната възраст за завършване на задължителното редовно образование, установено от националното законодателство, но при всяко положение да не е под 15 години; като има предвид, че дерогации на забраната на детския труд могат да се допускат само в особени случаи и при условията, предвидени в настоящата директива; като има предвид, че те в никакъв случай не могат да бъдат във вреда на редовното посещаване на училище и на ползата от образованието;

⁽⁴⁾ ОВ № С 190, 20.7.1987, стр. 44.

⁽⁵⁾ ОВ № L 183, 29.6.1989 г., стр. 1.

като има предвид, че особеностите на прехода от детството към зрялата възраст, присъщи на подрастващите, налагат необходимостта от стриктна правна уредба и закрила на труда на подрастващите;

като има предвид, че всеки работодател трябва да гарантира на младите хора условия на труд, съобразени с тяхната възраст;

като има предвид, че работодателите трябва да прилагат необходимите мерки за защита на безопасността и здравето на младите хора въз основа на преценка на рисковете за младите хора, свързани с техния труд;

като има предвид, че държавите-членки трябва да закрилят младите хора от всички специфични рискове, произтичащи от липсата на опит, от неспособността да осъзнават съществуващи или потенциални рискове или от незрялостта на младите хора;

като има предвид, че за целта държавите-членки трябва да забранят труда на младите хора за дейности, посочени в настоящата директива;

като има предвид, че приемането на конкретни минимални предписания за организацията на работното време може да подобри условията на труд на младите хора;

като има предвид, че максималното работно време на младите хора трябва да е строго ограничено и че нощният труд на младите хора трябва да се забрани, с изключение на някои видове дейности, определени от националните закони или наредби;

като има предвид, че е подходящо държавите-членки да приемат съответните мерки работното време на подрастващите, които посещават училище, да не е във вреда на възможността им да се възползват от полученото образование;

като има предвид, че времето, посветено за образование от младите хора, които работят в рамките на смесена система за теоретично и/или практическо обучение или на производствена практика, трябва да се включи в работното време;

като има предвид, че с оглед да се гарантират безопасността и здравето на младите хора, те трябва да ползват минимални периоди на почивка - дневна, седмична и годишна, и съответни кратки почивки ;

като има предвид, че що се отнася до периода на седмичната почивка, следва надлежно да се вземе под внимание разнообразието на културните, етническите, религиозните и други фактори, преобладаващи в държавите-членки; като има предвид в частност, че всяка държава-членка има право сама да решава окончателно дали и до каква степен да включи неделята в седмичната почивка;

като има предвид, че подходящият трудов опит може да допринесе за постигането на целта за подготовка на младите хора за професионалния и обществен живот на възрастните хора, при условие че се следи да се избягва каквото и да било увреждане на тяхната безопасност, здраве и развитие;

като има предвид, че ако дерогации на забраните и ограниченията, предвидени от настоящата директива, биха се оказали належащи за някои дейности или в конкретни ситуации, тяхното прилагане не би следвало да накърнява принципите на въведената система за закрила;

като има предвид, че настоящата директива представлява конкретна стъпка към изграждането на социалното измерение на вътрешния пазар;

като има предвид, че практическото прилагане на системата за закрила, предвидена от настоящата директива, ще изисква от държавите-членки да прилагат система от ефективни и пропорционални мерки;

като има предвид, че прилагането на някои от разпоредбите на настоящата директива създава конкретни проблеми на държава-членка по отношение на нейната система за закрила на младите хора на работното място; като има предвид, че поради това е подходящо да се разреши на тази държава-членка да се въздържа от прилагането на съответните разпоредби за подходящ период,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

РАЗДЕЛ I

Член 1

Предмет

1. Държавите-членки вземат необходимите мерки за забрана на детския труд.

Те следят, при предвидените от настоящата директива условия, минималната възраст за назначаване или за наемане на работа да не е под минималната възраст за завършване на задължителното редовно образование, установено от националното законодателство, или при всяко положение да не е под 15 години.

2. Държавите-членки следят за това трудът на юношите да е строго регламентиран и закрилян при условията, предвидени от настоящата директива.

3. По принцип държавите-членки следят всеки работодател да гарантира на младите хора условия на труд, съобразени с тяхната възраст.

Те следят за закрилата на младите хора от икономическа експлоатация и от всякакъв труд, който би увредил безопасността, здравето или физическото, умственото, моралното или общественото им развитие или би навредил на тяхното образование.

Член 2

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага за всяко лице под 18-годишна възраст, страна по трудов договор или по трудово правоотношение, определени и/или регламентирани от действащото в държава-членка право.

2. Държавите-членки могат чрез законови или подзаконови разпоредби да предвидят да не прилагат настоящата директива в границите и при условията, които те установят в законови или в подзаконови разпоредби, за случайни или краткосрочни дейности, включващи:

а) домашните услуги в частно домакинство, или

б) работата, която не се смята за вредна, тежка или опасна за младите хора, в семейно предприятие.

Член 3

Определения

По смисъла на настоящата директива:

а) "млад човек" е всяко лице под 18-годишна възраст, визирано в член 2, параграф 1;

б) "дете" е всеки млад човек, който не е навършил 15 години или който все още подлежи на задължителното редовно образование по силата на националното законодателство;

в) "юноша" е всеки млад човек, навършил най-малко 15 години, но под 18 години, който вече не подлежи на задължителното редовно образование по силата на националното законодателство;

г) "леки дейности" са всички дейности, които поради присъщия характер на включените задачи и конкретните условия, при които те се извършват:

(i) не могат да увредят безопасността, здравето или развитието на децата, и

(ii) не са от такова естество, че да им попречат да посещават училище, да участват в програми за професионално ориентиране или обучение, одобрени от компетентния орган, или на възможността да се възползват от полученото образование;

д) "работно време" е всеки период, през който младият човек е на работа, е на разположение на работодателя и изпълнява дейността или задълженията си в съответствие с националното законодателство и/или практика;

е) "период на почивка" е всеки период, който не е работно време.

Член 4

Забрана на детския труд

1. Държавите-членки приемат необходимите мерки за забрана на детския труд.

2. Като имат предвид целите, посочени в член 1, държавите-членки могат със законови или подзаконови разпоредби да предвидят, че забраната на детския труд, не се прилага:

а) за децата, които извършват дейностите, посочени в член 5;

б) за децата на възраст най-малко 14 години, които работят в рамките на смесена система на работа/обучение или на производствена практика, при условие че този труд се полага в съответствие с условията, определени от компетентния орган;

в) за децата на възраст най-малко 14 години, които извършват леки дейности, различни от посочените в член 5; леки дейности, различни от посочените в член 5, все пак могат да се извършват от деца на 13-годишна възраст за ограничен брой часове на седмица и за категории труд, определени от националното законодателство.

3. Държавите-членки, които се ползват от правото, посочено в параграф 2, буква в), определят, като спазват разпоредбите на настоящата директива, условията на труд, свързани с посочените леки дейности.

Член 5

Културни или сходни на тях дейности

1. За наемането на деца с цел участие в културни, художествени, спортни или рекламни дейности се изисква предварително разрешение от компетентния орган за всеки отделен случай.

2. Държавите-членки определят със законови или подзаконови разпоредби условията на труд на децата в случаите, посочени в параграф 1, и условията и реда на процедурата за получаване на предварително разрешение, при условие че дейностите:

(i) не могат да увредят безопасността, здравето или развитието на децата, и

(ii) не са от такова естество, че да им попречат да посещават училище, да участват в програми за професионално ориентиране или обучение, одобрени от компетентните органи, или на възможността да се възползват от полученото образование.

3. По изключение от процедурата, предвидена в параграф 1, за деца, навършили 13-годишна възраст, държавите-членки могат да разрешат със законови или подзаконови разпоредби, в съответствие с условията, които те определят, наемането на деца с цел участие в културни, художествени, спортни или рекламни дейности.

4. Държавите-членки, които имат специална разрешителна система за работата на агенциите за манекени с деца, могат да запазят тази система.

РАЗДЕЛ II

Член 6

Общи задължения на работодателите

1. Без да се нарушава член 4, параграф 1, работодателят взема необходимите мерки за закрила на безопасността и здравето на младите хора, като обръща особено внимание на специфичните рискове, посочени в член 7, параграф 1.

2. Работодателят прилага мерките, предвидени в параграф 1, въз основа на преценка на рисковете, които съществуват за младите хора и са свързани с тяхната работа.

Преценката трябва да се извърши преди младите хора да започнат работа и при всяко съществено изменение на условията на труд и в частност трябва да обхваща следните въпроси:

а) обзавеждането и планировката на местоработата и на личното работно място;

б) естеството, степента и продължителността на излагане на физични, биологични и химични фактори;

в) разполагането, избора и използването на работни съоръжения, в частност на фактори, машини, апарати и устройства, както и начина на работа с тях;

г) организацията на работните процеси и операции и на тяхното взаимодействие (организация на труда);

д) равнището на обучение и инструктаж на младите хора.

Когато тази преценка показва съществуването на риск за безопасността, физическото или умственото здраве или развитие на младите хора, трябва да се осигури съответна периодична и безплатна оценка и наблюдение на тяхното здраве, без да се нарушава Директива 89/391/ЕИО.

Безплатната оценка и наблюдение на здравето могат да са част от национална здравна система.

3. Работодателят уведомява младите хора за евентуалните рискове и за всички мерки, взети за безопасността и здравето на младите хора.

Наред с това, той уведомява законните представители на децата за евентуалните рискове и за всички мерки, взети за безопасността и здравето на младите хора.

4. Работодателят привлича службите за закрила и превенция, посочени в член 7 от Директива 89/391/ЕИО, при планирането, прилагането и контрола на условията на безопасност и здраве, които се прилагат за труда на младите хора.

Член 7

Уязвимост на младите хора – Забрана на труда

1. Държавите-членки следят за закрилата на младите хора от конкретни рискове за тяхната безопасност, здраве и развитие в резултат от липсата на опит, от липсата на осъзнаване на съществуващи или възможни рискове или от незрялостта на младите хора.

2. Без да се нарушава член 4, параграф 1, държавите-членки забраняват за тази цел наемането на млади хора за дейности, които:

а) обективно са извън техните физически или психологични възможности;

б) включват вредно излагане на фактори, които са токсични, канцерогенни, причиняват наследствени генетични увреждания, имат вредно въздействие върху плода по време на бременност или каквото и да било друго вредно хронично въздействие върху човешкото здраве;

в) включват опасно излагане на радиация;

г) включват риск от злополуки, за който може да се предполага, че не може да бъде осъзнат или избегнат от младите хора поради недостатъчното им внимание към безопасността или липсата на опит или обучение; или

д) застрашават здравето поради изключително високи и ниски температури или поради шум или вибрации.

Дейностите, които могат да породят конкретни рискове за младите хора по смисъла на параграф 1, в частност са:

– дейностите, свързани с опасно излагане на физични, биологични и химични фактори, посочени в точка I от приложението, и

– процесите и дейностите, посочени в точка II от приложението.

3. Държавите-членки могат със законови или подзаконови разпоредби да разрешават дерогирание на разпоредбите на параграф 2 за подрастващите, когато то е належащо за професионалното обучение на подрастващите и при условие, че закрилата на тяхната безопасност и здраве е осигурена от факта, че дейностите се извършват под контрола на компетентно лице по смисъла на член 7 от Директива 89/391/ЕИО и с уговорката да се гарантира закрилата, осигурена от споменатата директива.

РАЗДЕЛ III

Член 8

Работно време

1. Държавите-членки, които се ползват от правото, посочено в член 4, параграф 2, букви б) или в), вземат необходимите мерки за ограничаване на работното време на децата:

а) до осем часа дневно и до четиридесет часа седмично за труд, полаган при смесена система на работа/обучение, или при производствена практика;

б) до два часа в учебни дни и до дванадесет часа седмично за труд, полаган по време на учебния срок и извън часовете, определени за учебни занимания, доколкото това не е забранено от националното законодателство и/или практика;

в) в никакъв случай дневното работно време не може да надвишава седем часа; тази граница може да се увеличи на осем часа за децата, които са навършили петнадесет години;

в) до седем часа дневно и до тридесет и пет часа седмично за труд, полаган през период, когато училището не работи най-малко една седмица; тези граници могат да се увеличат на осем часа дневно и на четиридесет часа седмично за децата, които са навършили петнадесет години;

г) до седем часа дневно и до тридесет и пет часа седмично за леки дейности, извършвани от деца, които вече не подлежат на задължителното редовно образование, изисквано от националното законодателство.

2. Държавите-членки вземат необходимите мерки за ограничаване на работното време на подрастващите до осем часа дневно и до четиридесет часа седмично.

3. Времето, посветено на обучение от младия човек, който работи по смесена теоретична и/или практическа система на работа/обучение или на производствена практика, се включва в работното време.

4. Когато млад човек е нает от повече от един работодател, работните дни и работното време се сумират.

5. Държавите-членки могат чрез законови или подзаконови разпоредби да разрешават дерогиране на разпоредбите на параграф 1, буква а) и параграф 2 или в краен случай, или когато са налице обективни причини за това.

Държавите-членки чрез законови или подзаконови разпоредби определят условията, границите и реда за прилагане на такива дерогации.

Член 9

Нощен труд

1. а) Държавите-членки, които се ползват от правото, предвидено в член 4, точка 2, букви б) или в), вземат необходимите мерки за забрана на детския труд от 20 до 6 часа.

б) Държавите-членки вземат необходимите мерки за забрана на труда на подрастващите или между 22 и 6 часа, или между 23 и 7 часа.

2. а) Държавите-членки могат чрез законови или подзаконови разпоредби да разрешават труда на подрастващите през периода на забрана на нощния труд, посочен в параграф 1, буква б), в конкретни сектори на дейност.

В този случай държавите-членки вземат съответните мерки за контрол над подрастващите от възрастен работник в случаите, когато такъв контрол е необходим за закрилата на подрастващите.

б) В случай на прилагане на буква а), трудът между полунощ и 4 часа остава забранен.

Наред с това държавите-членки могат чрез законови или подзаконови разпоредби да разрешават труда на подрастващите през периода на забрана на нощния труд в посочените по-долу случаи, когато съществуват обективни причини за това и при условие, че на подрастващите се предостави съответна почивка като компенсация и че посочените в член 1 цели не се поставят под съмнение:

- дейности, извършвани в секторите корабоплаване или риболов;
- дейности, извършвани в системата на въоръжените сили или на полицията;
- дейности, извършвани в болниците или в други подобни заведения;
- културни, художествени, спортни и рекламни дейности.

3. Подрастващите имат право, преди евентуалното им допускане до нощен труд и на равни интервали след това, на безплатна оценка на тяхното здраве и възможности, освен ако трудът, който полагат в периода, когато трудът е забранен, е по изключение.

Член 10

Периоди на почивка

1. а) Държавите-членки, които се ползват от правото, посочено в член 4, параграф 2, букви б), в), вземат необходимите мерки на всеки период от двадесет и четири часа децата да имат право на минимален период на почивка от 14 последователни часа.

б) Държавите-членки вземат необходимите мерки на всеки период от двадесет и четири часа подрастващите да имат право на минимален период на почивка от 20 последователни часа.

2. Държавите-членки вземат необходимите мерки на всеки период от седем дни:

- децата, по отношение на които те са използвали правото, посочено в член 4, параграф 2, букви б) или в), и
- подрастващите

да имат право на минимален период на почивка от два дни, по възможност последователни.

Когато това е оправдано по технически или организационни причини, минималният период на почивка може да бъде намален, но в никакъв случай не може да бъде под 36 последователни часа.

Минималният период на почивка, посочен в първа и втора алинея, по принцип включва и неделята.

3. Държавите-членки могат чрез законови или подзаконови разпоредби да предвиждат минималните периоди на почивка, посочени в параграф 1 и 2, да бъдат прекъсвани по отношение на дейности, включващи периоди на работа, които са разпокъсани или са с кратка продължителност през деня.

4. Държавите-членки могат чрез законови или подзаконови разпоредби да разрешават дерогиране на параграф 1, буква б) и параграф 2 по отношение на подрастващите в посочените по-долу случаи, когато съществуват обективни причини за това и при условие, че на подрастващите се предостави съответна почивка като компенсация и че целите, посочени в член 1, не се поставят под съмнение:

а) дейности, извършвани в секторите корабоплаване или риболов;

б) дейности, извършвани в системата на въоръжените сили и на полицията;

в) дейности, извършвани в болниците или в други подобни заведения;

г) дейности, извършвани в земеделието;

д) дейности, извършвани в сектора туризъм или в сектора хотели, ресторанти и кафенета;

е) дейности, включващи периоди на работа, които са разпокъсани през деня.

Член 11

Годишна почивка

Държавите-членки, които се ползват от правото, посочено в член 4, параграф 2, букви б) или в), следят за това в училищните ваканции на децата, подлежащи на задължителното редовно образование, изисквано от националното законодателство, да се включи, доколкото е възможно, напълно освободен от всякаква работа период.

Член 12

Почивки през работно време

Държавите-членки вземат необходимите мерки младите хора да ползват, когато дневното работно време е над четири часа и половина, време за почивка най-малко тридесет минути, по възможност последователни.

Член 13

Работа на юноши при форсмажорни обстоятелства

Държавите-членки могат чрез законови или подзаконови разпоредби да разрешават дерогации на член 8, параграф 2, член 9, параграф 1, буква б), член 10, параграф 1, буква б), а по отношение на подрастващите - на член 12, за дейности при обстоятелствата, посочени в член 5, параграф 4 от Директива 89/391/ЕИО, при условие че тези дейности имат временен характер и трябва да се извършат незабавно, че няма на разположение възрастни работници и че на съответните подрастващи се предоставят равностойни периоди на почивка като компенсация в срок от три седмици.

РАЗДЕЛ IV

Член 14

Мерки

Всяка държава-членка определя всички необходими мерки, които се прилагат в случай на нарушение на разпоредбите, приети в съответствие с настоящата директива; тези мерки трябва да са ефективни и пропорционални.

Член 15

Адаптиране на приложението

Адаптиранията от строго технически характер в резултат от техническия прогрес, развитието на международните правила или спецификации или на познанието в областта, обхваната от настоящата директива, се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 17 от Директива 89/391/ЕИО.

Член 16

Клауза за недопустимост на регресия

Без да се накърнява правото на държавите-членки да въвеждат, предвид променящите се обстоятелства, различни разпоредби за закрила на младите хора, доколкото се спазват минималните изисквания, предвидени в настоящата директива, прилагането на директивата не представлява основателна причина за намаляване на общото равнище на закрила на младите хора.

Член 17

Заключителни разпоредби

1. а) Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за спазване на настоящата директива, най-късно до 22 юни 1996 г. или следят, най-късно до тази дата, социалните партньори да въведат изискваните разпоредби чрез колективни договори, като държавите-членки трябва да приемат всички необходими мерки, за да са в състояние да гарантират по всяко време резултатите, предвидени от настоящата директива.

б) За период от четири години, считано от посочената в буква а) дата, Обединеното кралство Великобритания може да се въздържа да прилага член 8, параграф 1, буква б), първа алинея по отношение на разпоредбата за максималната продължителност на седмичното работно време, както и член 8, параграф 2 и член 9, параграф 1, буква б) и параграф 2.

Комисията представя доклад за резултатите от настоящата разпоредба.

Съветът, в съответствие с предвидените в Договора условия, решава дали посоченият по-горе срок трябва да бъде продължен.

в) Държавите-членки незабавно уведомяват за това Комисията.

2. Когато държавите-членки приемат мерките, посочени в параграф 1, последните съдържат позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им обнародване. Условието и редът на това позоваване се определят от държавите-членки.

3. Държавите-членки представят на Комисията текста на основните разпоредби от вътрешното право, които те вече са приели или които те приемат в областта, уредена от настоящата директива.

4. Държавите-членки докладват на Комисията на всеки пет години за практическото прилагане на разпоредбите на настоящата директива, като посочват гледните точки на социалните партньори.

Комисията уведомява за това Европейския парламент, Съвета и Икономическия и социален комитет.

5. Комисията представя на Европейския парламент, на Съвета и на Икономическия и социален комитет периодичен доклад за прилагането на настоящата директива, като взема предвид параграфи 1, 2, 3 и 4.

Член 18

Държавите-членки са адресати на настоящата директива.

Съставено в Люксембург на 22 юни 1994 година

За Съвета:

Председател

E. YIANNPOULOS

ПРИЛОЖЕНИЕ

Примерен списък на фактори, процеси и дейности (член 7, параграф 2, буква б))

I. Фактори

1. Физични фактори

а) йонизиращо лъчение

б) работа в среда под високо налягане, например в контейнери под налягане, водолазни дейности

2. Биологични фактори

а) биологични фактори от групи 3 и 4 по смисъла на член 2, буква г) от Директива 90/679/ЕИО на Съвета от 26 ноември 1990 г. за закрила на работниците от рискове, свързани с излагане на биологични фактори по време на работа (Седма специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО) ⁽¹⁾.

3. Химични фактори

а) вещества и препарати, които съгласно Директива 67/548/ЕИО на Съвета от 27 юни 1967 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до класификацията, опаковката и етикетирането на опасните вещества ⁽²⁾ с измененията и допълненията и Директива 88/379/ЕИО на Съвета от 7 юни 1988 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки, отнасящи се до класификацията, опаковката и етикетирането на опасните вещества ⁽³⁾, са класифицирани като токсични (Т), силно токсични (Тх), корозионни (С) или експлозивни (Е)

б) вещества и препарати, които съгласно Директива 67/548/ЕИО и 88/379/ЕИО са класифицирани като вредни (Хп) и се обозначават с един или повече изрази за риска:

- опасност от много сериозни необратими ефекти (R 39)
- възможен риск от необратими ефекти (R 40)
- може да причини сенсibiliзация при вдишване (R 42)

⁽¹⁾ ОВ № L 374, 31.12.1990 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ № 196, 16.8.1967 г., стр. 1. Директивата, посл. изм. и доп., Директива 93/679/ЕИО (ОВ № L 268, 29.10.1993, стр. 71).

⁽³⁾ ОВ L 187, 16.7.1988 г., стр. 14. Директивата, посл. изм. и доп., Директива 93/18/ЕИО (ОВ № L 104, 29.4.1993 г., стр. 46).

- може да причини сенсibiliзация при контакт с кожата (R 43)
- може да причини рак (R 45)
- може да причини наследствени генетични увреждания (R 46)
- опасност от сериозно увреждане на здравето при продължително излагане (R 48)
- може да засегне фертилитета (R 60)
- опасност от увреждане на плода по време на бременност (R 61)

(в) вещества и препарати, които съгласно директиви 67/548/ЕИО и 88/379/ЕИО са класифицирани като дразнители (Xi) и се обозначават с един или повече изрази за риска:

- лесно запалим (R 12)
- може да причини сенсibiliзация при вдишване (R 42)
- може да причини сенсibiliзация при контакт с кожата (R 43)

(г) вещества и препарати, посочени в член 2, буква “в” от Директива 90/394/ЕИО на Съвета от 28 юни 1990 г. за закрила на работниците от рисковете, свързани с излагането им на канцерогенни фактори по време на работа (Шеста специална директива по смисъла на член 16, параграф 1 от Директива 89/391/ЕИО) ⁽⁴⁾

(д) олово и неговите съединения, доколкото въпросните фактори могат да бъдат абсорбирани от човешкия организъм

(е) азбест

II. Процеси и дейности

1. Процеси и дейности, посочени в Приложение I към Директива 90/34/ЕИО

2. Производство и работа с устройства, фойерверки или други предмети, съдържащи експлозиви

3. Работа със свирепи или отровни животни в менажрии

4. Клане на животни в промишлен мащаб

⁽⁴⁾ ОВ № L 196, 26.7.1990 г., стр. 1.

5. Работа, включваща обслужване на оборудване за производство, съхранение или прилагане на сгъстени, втечнени или разтворени газове
6. Работа с големи съдове, цистерни, резервоари или бутилки, съдържащи химичните вещества, посочени в точка I.3
7. Работа, включваща опасност от срутване
8. Работа, включваща опасност от високо напрежение
9. Работа, чийто ритъм се определя от машини и се заплаща според резултата